

Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТИПЕНДІЇ ТА ГРАНТИ

Випуск 3

Довідник по стипендіях і грантах для молодих науковців та студентів України, що надаються країнами-членами ЄС та Європейською комісією

2011

ЗМІСТ

ЕРАЗМУС МУНДУС	2
ТЕМПУС	3
АВСТРІЯ	4
ВЕЛИКОБРИТАНІЯ	4
ІСПАНІЯ	7
ІТАЛІЯ	8
НІМЕЧЧИНА	10
ПОЛЬЩА	12
УГОРЩИНА	13
ФРАНЦІЯ	15
ШВЕЦІЯ	17
ВЕБ-РЕСУРСИ НАЙБІЛЬШ ВІДОМИХ ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ	19
ВАЖЛИВІ КОНТАКТИ	21

ЕРАЗМУС МУНДУС

Програма Еразмус Мундус була започаткована Європейським Союзом в 2004 році для країн, які не входять до ЄС. Студенти старших курсів і науковці з різних країн, включаючи Україну, мають змогу отримувати стипендії від ЄС для продовження навчання або проведення наукових досліджень у країнах ЄС.

На сучасному (другому) етапі програми Еразмус Мундус має три напрями:

Напрямок 1: Спільні курси і програми Еразмус Мундус (магістерські курси та докторські курси)

- спільні, розроблені за участі консорціуму університетів магістерські та докторські курси та програми,
- стипендії для тих студентів, які обирають ці програми
- стипендії для підготовки та викладання спільних програм і проведення досліджень в рамках навчання.

Участь у цьому компоненті програми можуть брати:

- українські студенти або випускники, які вже здобули вищу освіту (рівні бакалавра, магістра або їх еквіваленти), аспіранти, докторанти, молоді науковці.
- українські науковці та викладачі на запрошення від своїх колег з європейських університетів теж можуть долучитися до розробки курсів і програм Еразмус Мундус.

Напрямок 2: Партнерство Еразмус Мундус:

- утворення партнерств між університетами ЄС і третіх країн з метою обміну студентами (бакалаврський, магістерський, докторський рівні) та науково-педагогічними кадрами;
- стипендії для студентів, викладачів, науковців з європейських вищих навчальних закладів і третіх країн.

Напрямок 3: Проекти з пропагування освіти взагалі та міжнародного співробітництва в освіті зокрема.

Проекти в рамках зазначеного компоненту спрямовані на підвищення привабливості вищої освіти в ЄС, її пропагування в третіх країнах, посилення міжкультурного співробітництва, поширення та поглиблення міжкультурного діалогу.

Участь у цьому компоненті програми можуть брати:

- вищі навчальні заклади та науково-дослідні інституції з країн-членів ЄС і третіх країн;
- інші організації освітньої галузі, орієнтовані на підтримку та сприяння розвитку сфери вищої освіти.

Мінімальний склад партнерства – мінімум 3 інституції країн ЄС та 2 з інших країн, які можуть брати участь у програмі Еразмус Мундус.

За матеріалами: <http://www.tempus.org.ua>

ТЕМПУС

Програма **Темпус** - (Транс'європейська програма мобільності для навчання в університетах) – це програма зовнішньої допомоги Європейського Союзу. Її мета – сприяти модернізації системи вищої освіти у країнах-партнерах (країнах-сусідах) ЄС через активізацію співпраці між вищими навчальними закладами ЄС та країн-партнерів. Програма Темпус надає фінансування з метою заохочення взаємодії та збалансованого співробітництва між вищими навчальними закладами у країнах-партнерах та в Європейському Союзі. Програма щорічна раундова, тобто надання грантів здійснюється на основі багаторівневої оцінки поданих у встановленому форматі заявок.

Україна приєдналася до програми Темпус 29.04.1993 р. На той період, програма Темпус мала спрямованість на удосконалення управління закладами освіти, оновлення або розробку нових навчальних програм і підвищення кваліфікації викладачів, особливо у таких дисциплінах, як економіка, іноземні мови, суспільні науки та право.

Діяльність, на яку можна отримати фінансування від програми TEMPUS має дві основні форми:

1) Спільні європейські проекти (Joint European Projects)

У межах цього напрямку фінансування можуть отримати багатосторонні партнерські проекти між вищими навчальними інституціями ЄС та країн-партнерів. Такі проекти можуть бути спрямовані на:

- розвиток, модернізацію та поширення нових навчальних програм, методів чи матеріалів,
- розвиток культури забезпечення якості освіти
- модернізацію управління інституціями вищої освіти
- посилення ролі інституцій вищої освіти в суспільстві
- зміцнення так званого «трикутника знань»(knowledge triangle) : зв'язку між освітою, дослідницькою діяльністю та інноваціями
- зміцнення зв'язків освіти із ринком праці,

2) Структурні заходи

Структурні заходи спрямовані на розвиток та реформування інституцій та систем вищої освіти в країнах-партнерах, зокрема посилення їхньої якості та сприяння їхньому зближенню до освітніх тенденцій у ЄС.

Умови участі в програмі оголошуються щорічно за певний період до початку конкурсу. **Спільні проекти:** конкурс - оголошення - жовтень 2011 р., термін подання заявок - лютий 2012 р. **Структурні заходи:** конкурс - оголошення - жовтень 2011 р., термін подання заявок - лютий 2012 р.

За матеріалами: <http://www.tempus.org.ua>, <http://www.eu-edu.org>

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ АВСТРІЇ

1. Стипендія Фонду Албан-Берга (Alban - Berg Stiftung) для студентів і випускників музичних академій.

2. Студентська стипендія Монди Австрія (Mondi Austria - Student - Scholarship) - для студентів не старше за 23 роки, що вивчають природні і технічні науки, право, економіку, соціологію. Приватний фонд австрійської компанії Mondі щомісячно виплачує стипендіатам 1000 євро плюс компенсує витрати на проїзд у розмірі 1000 євро в рік. Щорічно виділяється від 10 до 14 стипендій.

3. Стипендія стипендіального фонду Австрійської республіки (Stipendium der Stipendienstiftung der Republik Österreich) - для студентів, випускників і аспірантів наступних напрямів - природні науки, технічні науки, медицина, сільське і лісове господарство, соціальні, економічні науки і право, гуманітарні науки і теологія, творчі спеціальності. Стипендія виплачується впродовж 4 місяців (940 євро для студентів бакалаврів і магістрів, 1040 для аспірантів) і видається на проведення дослідження в рамках наукової програми.

4. Фонд Пауля Урбана при Інституті теоретичної фізики університету Карла Франценса (Paul - Urban Stiftung) - для студентів, випускників і аспірантів, що вивчають фізику, механіку, астрономію.

За матеріалами: www.grants.at, <http://www.oead.ac.at/>,
<http://www.kursfoerderung.at>

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

1. Стипендія Лондонського університету ім. Королеви Мері
Стипендія університету ім. Королеви Мері надається на отримання ступеню PhD. Спеціальність - міжнародні відносини, політичні науки. Покриває вартість навчання. Програму розраховано на три роки. Університет надає 2 стипендії.

<http://www.politics.qmul.ac.uk/postgraduate/studentships/index.htm>

2. Стипендії Фондації Ернста Шерінга.

Стипендії призначені для написання кандидатської дисертації. Стипендії Фондації Ернста Шерінга надаються молодим вченим для написання кандидатської дисертації у галузі біології, хімії, медицина та міждисциплінарних галузей (біохімія, біоінформатика тощо). Загалом призначається 7 стипендій на рік найкращим кандидатам для виконання дослідження у кращих наукових та академічних установах світу. Стипендія надається на період 2 років.

<http://www.scheringstiftung.de/lang-en/deutsch/antragstellung/1807>

3. Overseas Research Students Awards Scheme (ORSAS)

Overseas Research Students Awards Scheme - це програма надання грантів на дослідження в університетах Великобританії. Покриває різницю

між вартістю навчання в Великобританії та у країні студента. Критерій відбору – академічна успішність.

<http://www.orsas.ac.uk/about/>

4. Стипендія ім. Лорда Цукермана

Ця стипендія надається на науково-дослідницький пост-дипломний курс в University of East Anglia на факультеті природничих наук. Щорічно надається дві стипендії.

<http://www1.uea.ac.uk/cm/home/services/units/mac/international/1.37216?selectedTab=2>

5. Програма післядипломних стипендій Chevening.

Ці стипендії пропонуються для молодих лідерів України, тих, хто має потенціал в майбутньому впливати на прийняття рішень у державі та формувати громадську думку. Більшість стипендій розрахована на післядипломні магістерські програми (на здобуття ступенів MSc, MA, LL.M) тривалістю до 12 місяців, але можливо також обрати менш тривалу дослідницьку програму строком від 3 місяців. До участі в програмі запрошуються громадяни України віком до 35 років.

Успішні кандидати визначаються шляхом серйозного конкурсного відбору. Кандидатів оцінюють згідно лідерських якостей, професійних досягнень, кваліфікацій (академічних та професійних) та володіння англійською. Перевага надаватиметься амбітним та енергійним кандидатам, які мають лідерський потенціал та намір впроваджувати зміни і робити внесок в організаційний розвиток. Стипендії покривають вартість навчання, проживання та авіаквитки.

Пріоритетні напрямки: питання Європейської інтеграції (включаючи Економіку; Інституційну та Правову реформи; Міграційну політику; Права людини; Державне управління та Регіональний розвиток), Міжнародні відносини (включаючи Міжнародну безпеку), Енергоефективність; Альтернативні джерела енергії; Енергетична безпека; Зміни клімату та охорона навколишнього середовища.

Адмініструє програму Британська Рада.

<http://www.britishcouncil.org/uk/ukraine-education-funding-chevening-scholarships.htm>

6. Післядипломні стипендії Університету Глазго

Післядипломні стипендії Університету Глазго надаються аспірантам і докторантам у таких галузях: гуманітарні науки та мистецтво, медицина, фізика, право, бізнес і соціальні науки, ветеринарія, інформатика і математика, освіта, біомедицина і науки про життя. Стипендії покривають різницю між вартістю навчання в Британії та у країні студента.

<http://www.gla.ac.uk/studying/scholarships/internationalscholarships/postgraduateresearch/#d.en.18689>

7. Програма візитів до коледжів Оксфордського університету.

Коледжі Оксфордського університету пропонують програму короткотермінових візитів для дослідників (як правило, викладачів університетів). Перевага надається тим, хто працює над спеціальним проектом. <http://www.all-souls.ox.ac.uk/elections/visiting.php>

8. Дослідницька стипендія Гертфордського коледжу (Оксфорд) для молодих науковців. Гертфордський коледж (Оксфорд) приймає заявки на здобуття трирічної дослідницької стипендії від молодих науковців зі ступенем PhD або еквівалентного йому в галузі гуманітарних та соціальних наук. Цільовою аудиторією є дослідники в таких сферах: археологія, економіка, географія, історія, правознавство, філософія, європейські мови та літератури, східні мови та літератури.

9. Конкурс на здобуття короткотермінового дослідницького гранту від Національного Морського Музею. Грант надається особам, що живуть за межами Британії і проводять дослідження в галузі міжкультурної взаємодії, морської історії та мореплавства, історії літератури та мистецтва і в усіх дотичних та суміжних сферах.

10. Дослідницькі стипендії з культурної та інтелектуальної історії при Інституті Варбурга (Лондон)

Інститут Варбурга (The Warburg Institute, Лондон) пропонує короткотермінові стипендії (на два, три та чотири місяці) для молодих науковців, які досліджують впливи та трансформації античної класичної культури в культурі Європи.

11. Стипендії «Erasmus Mundus» для навчання на магістерській програмі з інформатики та електронного бізнесу Стипендії для навчання на магістерській програмі з інформатики та електронного бізнесу. Навчальною базою програми є консорціум із чотирьох університетів (Великобританія, Греція, Іспанія, Ірландія).

12. Програма імені Джона Сміта.

Метою програми імені Джона Сміта є зміцнення та поглиблення демократичного світогляду за допомогою 4-тижневої програми у Сполученому Королівстві, яка поєднуватиме академічне навчання та стажування у відповідних установах зрілої демократичної системи. До участі в програмі запрошуються громадяни України віком від 25 до 40 років. Перевага надаватиметься кандидатам, які працюють в політиці, місцевих органах влади, бізнесі, пресі або недержавних організаціях, та мають досягнення в галузі ефективного державного управління та громадської служби. Теми програми: практика та стилі лідерства, громадянські обов'язки, право та права людини, громадське суспільство та громадська думка, підзвітність громадськості в уряді, бізнесі та суспільному житті.

За матеріалами: <http://www.britishcouncil.org/uk/ukraine.htm>,
<http://www.eu-edu.org>

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ ІСПАНІЇ

Як правило, стипендії видаються для навчання на рівні магістратури. Міністерство закордонних справ Іспанії щорічно проводить для іноземців конкурс на одержання стипендій строком 1-3 місяця для "досліджень в області іспаністики, які носять гуманітарний характер". Існують й інші види стипендій - для вивчення іспанської мови та дослідницької роботи в області іспанської культури на строк від 3 до 9 місяців. Вони розраховані на аспірантів і студентів випускного курсу. Є й одноразові дотації. Періодично проводяться конкурси на отримання стипендій іспанського агентства з міжнародного співробітництва з іноземцями (АЕСІ).

1. Стипендії на навчання в Барселонському інституті менеджменту. Інститут пропонує 2 стипендії на регіон Східної Європи.

<http://barcelonami.org/barcelonami/admissions/scholarships.php>

2. Міністерство закордонних справ та міжнародного співробітництва Іспанії та Іспанське агентство міжнародного співробітництва щорічно надають стипендії в рамках програми МАЕС-АЕСІ (Programas de Becas MAEC - AECI). Інформація про ці програми на наступний навчальний рік розміщується на сайті <http://www.becasmae.es> в середині жовтня кожного року. Загальна інформація про стипендії доступна на сайті круглий рік, як і інформація про вимоги до кандидатів і процедури подання заявок. Подання заявки на стипендію здійснюється на сайті <http://www.becasmae.es> (зазвичай з середини жовтня до 31 грудня).

На тому ж сайті <http://www.becasmae.es> розташована пошукова система "Колумб", в якій можна знайти інформацію практично про усі можливі варіанти навчання у вищих учбових закладах Іспанії, включаючи післядипломну освіту, докторантуру і постдокторантуру.

<http://www.becasmae.es> (іспанською)

3. Стипендії фонду «Кароліна». Фонд та організації, що співпрацюють з ним, пропонують стипендії на навчання в докторантурі та дослідницьку роботу. Серед найбільш значимих програм можна відмітити "Сприяння перекладу і виданню іспанської художньої і наукової літератури на будь-якій іноземній мові" і "Сприяння поширенню іспанської літератури за кордоном".

<http://www.fundacioncarolina.es> (іспанською)

4. Стипендії Міністерства освіти та науки. Уся інформація, що стосується цих стипендій, представлена на сайті: <http://www.mec.es> (Ministerio de Educacion y Ciencia).

<http://www.mec.es> (іспанською)

5. Гранти та стипендії Міністерства промисловості, туризму та торгівлі Королівства Іспанія. Інститут зовнішньої торгівлі (ICEX - Instituto Espanol de Comercio Exterior) Міністерства промисловості, туризму і торгівлі надає "Стипендії для Китаю, Індії і Росії". Вони

призначені для молодих фахівців, бажаючих пройти інтернатуру в іспанських компаніях у рамках їх міжнародних проектів.

<http://www.iceh.es> (іспанською)

6. Програма «Туризм в Іспанії» - Міністерство також надає стипендії за програмою "Туризм в Іспанії" для іноземних студентів, бажаючих пройти курс пост дипломної освіти у сфері туризму в іспанських університетах або інших престижних освітніх центрах. Стипендії до 20000 євро.

<http://www.sgt.tourspain.es> (іспанською)

7. Стипендії автономних областей Іспанії. Деякі області пропонують власні стипендії на навчання в університетах.

<http://www.la-moncloa.es>

8. Стипендії «Erasmus Mundus» для навчання на магістерській програмі з інформатики та електронного бізнесу Стипендії для навчання на магістерській програмі з інформатики та електронного бізнесу (e-business). Навчальною базою програми є консорціум із чотирьох університетів (Великобританія, Греція, Іспанія, Ірландія).

За матеріалами: <http://www.becasmae.es>, <http://www.eu-edu.org>

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ ІТАЛІЇ

1. Інститут європейського університету у Флоренції.

<http://www.iue.it/>

Університет пропонує дослідницькі програми для отримання ступеню PhD. Факультети Інституту: економічний, правовий, історичний, політичних та соціальних наук. Також пропонується магістерська програма з порівняльного європейського і міжнародного права. Вимоги: диплом магістра з напрямку, на який подається аплікат, знання як мінімум двох мов ЄС (англійська – обов'язково).

Також існують гранти на дослідження для молодих науковців, що вже отримали ступінь PhD. Пропонуються **два типи постдокторських стипендій** – стипендії в рамках програми Макса Вебера та стипендії в рамках програми Жана Моне. Обидва типи стипендій призначені для тих, хто вже отримав науковий ступінь (не більше, ніж п'ять років тому) та має бажання вдосконалюватися в межах обраної спеціалізації, використовуючи ресурси та можливості Університету.

Стипендії імені **Макса Вебера** надаються молодим науковцям, котрі захистили дисертації в галузі економічних, соціальних та політичних наук, а також історії та правознавства. Стипендії надаються на строк від 12 до 24 місяців. Стажування передбачає тісну співпрацю стипендіата з університетським Центром наукових досліджень імені Роберта Шумана (Robert Schuman Centre for Advanced Studies, RSCAS).

Стипендіальна програма імені **Жана Моне** Центру наукових досліджень імені Роберта Шумана при Європейському університеті у Флоренції надає можливість молодим науковцям пройти однорічне чи дворічне стажування у центрі, результатом якого має бути наукове дослідження. Очікується, що дослідницькі пропозиції будуть пов'язані з однією із пріоритетних наукових тем Центру, якими є: інституції, управління та демократія; міграція; економіка та грошова політика; ринкове регулювання; енергетична політика; міжнародні та міжнаціональні відносини.

Стандартний обсяг обох стипендій становить 2000 євро на місяць. Окрім того, можливим є часткове покриття витрат на утримання когось із членів родини.

Для участі у програмах треба надати (для кожної програми окремо): CV зі списком публікацій, дослідницьку пропозицію (2-4 сторінки), заповнену on-line аплікаційну форму та два рекомендаційні листи.

<http://www.eui.eu/ProgrammesandFellowships/MaxWeberProgramme/ApplytotheMWP/ConditionsOfAward.aspx> - стипендії Макса Вебера

<http://www.eui.eu/ServicesAndAdmin/AcademicService/PostdoctoralFellowships/JeanMonnetFellowships/ConditionsOfAward.aspx> - стипендії Жана Моне

2. Стипендія ім. Жана Моне призначена для молодих науковців, які мають ступінь кандидата наук, і надає їм можливість працювати при Центрі передових досліджень ім. Роберта Шумана **Європейського університету** за такими науковими напрямками, як: економіка та грошова політика; культура, знання та інновації; міжнародні та транскордонні зв'язки та ін. Стипендія призначається на рік. Кінцевий термін подання заявок на стипендію: 25 жовтня щорічно.

<http://www.iue.it/Servac/Postdoctoral/JeanMonnetFellowships/>

3. Стипендії Міжуніверситетської школи математики
Ці стипендії надаються для участі у літніх курсах для випускників, що бажають продовжувати навчання в аспірантурі. Всі курси читатимуться англійською мовою.

<http://www.math.unifi.it>

4. Гранти на отримання ступеню магістра в Болонському університеті за напрямком «Міждисциплінарні східноєвропейські дослідження та студії» .

Здобувачі повинні мати ступінь бакалавра з таких спеціальностей: економіка, міжнародні відносини, історія, культурологія, політологія. Програмою передбачено 6 стипендій.

<http://www.mirees.unibo.it/>

5. Стипендії Міністерства закордонних справ Італії. Міністерство закордонних справ Італії надає стипендії українським громадянам, які бажають навчатись у Італії або проводити науково-дослідну роботу в

архівах, культурних центрах, бібліотеках, майстернях або на мовних курсах. Участь у конкурсі можуть узяти громадяни з вищою освітою: дослідники, митці, спеціалісти, викладачі університетів та науковці, вік яких не перевищує 35 років.

http://www.iicbelgrado.esteri.it/ИИС_Kiev/Menu/Opportunità/Borse_di_studio/Per_nome_abitanti_in_Italia/

6. Університет Тренто пропонує трирічну **PhD програму з міжнародних досліджень**. Програма проводитиметься англійською мовою. Навчання безкоштовне, надається декілька трирічних стипендій для найкращих спеціалістів.

<http://portale.unitn.it/drsis/portalpage.do?channelId=-33405>

7. Стипендії “Erasmus Mundus» для навчання на магістерській програмі **“European Literary Cultures”**. Програму підтримує консорціум із чотирьох європейських університетів у Франції, Італії та Греції.

За матеріалами: <http://www.ambkiev.esteri.it>, <http://www.iickiev.esteri.it>

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ НІМЕЧЧИНИ

Цілий ряд стипендіальних програм для студентів, випускників ВНЗ та аспірантів з України має DAAD (Німецька служба академічних обмінів). Також стипендії та гранти для аспірантів пропонують різні фонди, зокрема, Фонд ім. Гумбольдта (Alexander von Humboldt Stiftung), Товариство ім. Карла Дуйсберга (Carl Duisberg Gesellschaft), фонди політичних партій.

1. Deutscher Akademischer Austauschdienst, DAAD

www.daad.org.ua/

Німецька служба академічних обмінів. Стипендії для молодих учених, юристів, економістів, викладачів, журналістів. Стипендії для післядипломного навчання для випускників ВНЗ всіх спеціальностей. Стипендії для здобувачів творчих спеціальностей. Ознайомлювальні студентські поїздки в Німеччину. Термін подання заявок по більшості стипендій DAAD - 30 листопада кожного року (по поштовому штемпелю).

➤ Програми для студентів

Стипендії для навчання пропонуються для відвідання мовних, країнознавчих курсів, а також фахових курсів німецької мови, які пропонуються державними або державно визнаними німецькими ВНЗ або мовними інститутами при ВНЗ.

➤ Програми для аспірантів і молодих учених

Стипендії пропонують можливість іноземним молодим науковцям провести дослідження або підвищити кваліфікацію у одному з німецьких державних або державно визнаних ВНЗ або науково-дослідних інститутів. Головною метою фінансування є підтримка дисертаційних проектів. Ця стипендійна програма може мати наступні цілі:

- проведення досліджень у одному з німецьких ВНЗ із подальшим захистом кандидатської дисертації у своїй країні (це стосується також аспірантських програм для країн, що розвиваються та країн із перехідною економікою, за моделлю «DAAD-Sandwich»);

- проведення досліджень у одному з німецьких ВНЗ із подальшим захистом кандидатської дисертації у Німеччині. В цьому випадку ми звертаємо Вашу увагу на структуровані аспірантські програми у т.зв. «Graduierten- und Promotionskollegs» (навчальні установи для здобувачів, які готують кандидатські дисертації), міжнародні аспірантські програми, т.зв. «Graduate Schools» та дослідні інститути ім. Макса Планка;

- проведення досліджень або підвищення кваліфікації без подальшого захисту або іспитів.

Для тих, хто вже має науковий ступінь, можуть підійти також програми Фонду Александра фон Гумбольдта.

Подавати заяву на наукову стипендію DAAD для аспірантів та молодих науковців можуть висококваліфіковані випускники ВНЗ, які найпізніше на момент початку стипендії будуть мати диплом спеціаліста або магістра, у виняткових випадках диплом бакалавра або диплом кандидата наук.

➤ Програми післядипломної освіти

Стипендії пропонують можливість іноземним випускникам ВНЗ навчатися у німецькому державному або державно визнаному ВНЗ на післядипломному курсі або у магістратурі (Aufbaustudium чи Masterprogramm) та отримати ступінь «Diplom» або «Master». Подавати заяву на стипендію DAAD на навчання для випускників ВНЗ з усіх спеціальностей можуть висококваліфіковані випускники ВНЗ, які найпізніше на момент початку стипендії будуть мати диплом бакалавра або спеціаліста. Для випускників з моменту закінчення навчання до моменту подання заяви повинно минути, як правило, не більше шести років.

Для здобувачів в галузі економіки пропонуються стипендії ERP або DAAD/OSI, для здобувачів в галузі політології, соціології, міжнародних відносин, права, економіки, державного управління, управління освітою, охорони здоров'я та філософії пропонується також програма DAAD/OSI.

2. Alexander von Humboldt Stiftung

www.humboldt-foundation.de

Фонд ім. Гумбольдта. Стипендії на навчання та дослідження.

3. Friedrich- Naumann-Stiftung

www.fnst.de

Фонд Фрідріха Наумана. Підтримка іноземних студентів і випускників ВНЗ. Стипендії для студентів старших курсів, випускників ВНЗ, аспірантів. Сайт німецькою, англійською та іспанською мовами.

4. Carl Duisberg Gesellschaft

www.cdg.de

Товариство ім. Карла Дуйсберга. Стипендії на продовження освіти.

5. Портал колишніх стипендіатів різноманітних німецьких фондаций, університетів, організацій

<http://www.alumniportal-deutschland.org>

Ресурс, створений для того, щоб об'єднати усіх, хто навчався, досліджував, або працював у Німеччині, а також підвищував кваліфікацію у одній з німецьких організацій в Україні.

За матеріалами: www.osvita.ua/, www.daad.org.ua/

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ ПОЛЬЩІ

1. Стипендія Польського Уряду для молодих науковців.

Програма «Стипендії Уряду Республіки Польща для молодих учених» адресована до молодих дослідників - гуманітаріїв з Білорусі, Молдови, Росії та України, а також держав Центральної Азії та Кавказу.

Кожного року в Програмі бере участь 65-70 стипендіатів, молодих учених, які протягом 9-місячного стажування у найкращих польських вузах (Варшава, Краків, Вроцлав, Люблін, Гданськ та Познань) підвищують свої кваліфікації. Їхнє стажування - це продовження навчання під керівництвом польських професорів.

2. Європейський колегіум польських і українських університетів (Люблін)

Європейський колегіум польських і українських університетів є польсько-українською освітньою установою, заснованою двома польськими та трьома українськими університетами: Університетом Марії Кюрі-Склодовської (Польща), Люблінським католицьким університетом Йоана Павла II (Польща), Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка (Україна), Львівським національним університетом ім. Івана Франка (Україна) та Національним університетом «Києво-Могилянська Академія» (Україна).

3. Стипендіальна програма Вишеградської четвірки

Міжнародний фонд Вишеградських держав пропонує стипендії на навчання у Чехії, Угорщині, Польщі та Словаччині. Дія програма поширюється і на українських студентів магістерського та докторського рівнів; переможці отримуватимуть 2500 євро на семестр. Всі заявники мають завершити хоча би 4 повні семестри навчання, перш ніж подаватися на отримання гранту.

4. Стипендіальна програма імені Лейна Кіркланда

Головною метою Стипендіальної програми ім. Лейна Кіркланда (Lane Kirkland Scholarship Program) є поширення польського досвіду у сфері системної трансформації. Програма реалізується в рамках двосеместрової навчальної програми (для осіб з вищою освітою) у вищих

навчальних закладах Польщі, а також 2-4 тижневих професійних стажувань у державних та приватних установах і організаціях.

5. Програма Study tour to Poland

У рамках Програми RITA в 2004 г році була створена ініціатива StudyTourstoPoland, яка спрямована на дві групи адресатів: професіоналів та студентів. В даний період STP керує Колегія Східної Європи ім. Яна Новака-Єзьоранського. Координатором STP для студентів є Фонд «Боруссія».

На участь у програмі *Study Tours to Poland* можуть подаватись:

- студенти віком від 18 до 21 року (особи, котрим до 15 лютого не виповнилось 22 роки), які навчаються в Білорусі, Україні та Російської Федерації (у Калінінградській або Ленінградській області) та є громадянами цих країн;
- які відзначаються успіхами в науковій та громадській діяльності у своєму середовищі.

6. Стипендія для молодих митців та перекладачів Gaude Polonia

Національний Центр Культури у Варшаві оголошує конкурс на отримання піврічної стипендії у Польщі в рамках стипендіальної програми Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща "GAUDEPOLONIA". Програма призначена для молодих митців і перекладачів польської літератури з країн Центрально-Східної Європи. Заяви на участь у програмі прийматимуться до 15 жовтня 2011 року.

Thesaurus Poloniae - тримісячна стипендіальна програма Міністерства Культури і Національної Спадщини РП, 1 набір - 15 січня-28 лютого, 2 набір - 15 травня-30 червня.

За матеріалами: <http://www.kijow.polemb.net>, <http://www.stypendyst.pl>, <http://www.polinst.kiev.ua/scholarship.html>, www.eu-edu.org

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ УГОРЩИНИ

1. Центральноєвропейський університет

www.ceu.hu

Центральноєвропейський університет є головним освітнім проектом Інституту відкритого суспільства (Open Society Institute), створеного Джорджем Соросом. Центральноєвропейський університет пропонує можливість 1- та 2-річного курсу навчання за широким спектром спеціальностей та фінансову допомогу для навчання на під час перебування в Угорщині. Навчальні спеціальності: економіка, екологія та політика, гендерні студії, історія, право, міжнародні відношення та європейські студії, медієвістика, математика, філософія, політологія, соціологія. Також є можливість навчання в бізнес-школі. Офіційна мова викладання – англійська.

Умови вступу: навчання на 4-му курсі бакалаврату (для 1-річного курсу навчання в університеті), або 3-му курсі (для 2-річного курсу

навчання). Термін подання документів до навчання у Центральноєвропейському університеті – 16 березня. Участь у конкурсі безкоштовна. Переможцям конкурсу в залежності від отриманих результатів надається повне фінансування (безкоштовне навчання, проживання, харчування та медичне страхування) або часткове фінансування.

Університет також надає гранти для викладачів ВНЗ та дослідників на відвідання літніх шкіл та семінарів з професійного розвитку.

2. Грант Центральноєвропейського університету (Будапешт) для вчених зі Східної Європи. Освітньо-ресурсний центр Центральноєвропейського університету (Будапешт) за підтримки Інституту відкритого суспільства пропонує десятимісячний грант для вчених-викладачів зі Східної Європи (в тому числі з України) з метою розробки навчального курсу із подальшим його викладанням за місцем роботи кандидата (кандидатів).

3. Стипендіальна програма Вишеградської четвірки Міжнародний фонд Вишеградських держав пропонує стипендії на навчання у Чехії, Угорщини, Польщі та Словаччині. Дія програми поширюється і на українських студентів магістерського та докторського рівнів; переможці отримуватимуть 2500 євро на семестр. Всі заявники мають завершити хоча би 4 повні семестри навчання, перш ніж подаватися на отримання гранту.

4. The Hungarian Scholarship Board зазначає, що українські студенти можуть брати участь в його програмах через організації, що є партнерами HSB.

Стипендія надається громадянам України, які не досягли 30 річного віку та ще навчаються в українських університетах і знають угорську мову. Перевагу мають студенти, які вивчають угорську мову та літературу. HSB надає можливість 5-ти чи 10-ти місячного курсу навчання в багатьох угорських вищих навчальних закладах, 2- чи 4- тижневий курс навчання в літніх школах та стипендії для цього. У літніх школах проводяться мовні курси, програми культурного обміну та тематичні лекції на різні теми.

За матеріалами: <http://www.scholarship.hu>, www.ceu.hu

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ ФРАНЦІЇ

Існують різні види стипендій для іноземних учнів: стипендії уряду Франції; стипендії, надані міжнародними і неурядовими організаціями (наприклад, програми Європейського союзу, такі як Erasmus Mundus); стипендії, що фінансуються французькими підприємствами; стипендії, що виділяються регіональними органами влади Франції тощо.

Уряд Франції щорічно виділяє стипендії. Запит на одержання стипендії повинен бути відправлений до квітня. У рамках ряду цільових програм стипендії в основному розподіляються серед іноземних

дослідників або осіб з незакінченою вищою освітою, що добре володіють французькою мовою. Стипендії уряду Франції поділяються на кілька типів: стипендії для здобуття диплому, еквівалентного диплому магістра; стипендії для роботи над дисертацією під спільним франко-українським науковим керівництвом; стипендії для навчання за програмою «Копернік» для молодих економістів та інженерів; короткострокові гранти для дослідників.

1. Стипендії для здобуття диплому, еквівалентного диплому магістра (третій цикл навчання) з будь-якої дисципліни (10 місяців).

Ці стипендії надаються студентам-магістрам чи спеціалістам (можлива участь у конкурсі протягом останнього року навчання в українському ВНЗ) для продовження навчання у французькому університеті. Формальних обмежень з дисциплін немає. Необхідною умовою є володіння французькою мовою, особливо для гуманітарних і соціальних наук, а також наявність листа від французького університету, який готовий прийняти кандидата або зацікавився його кандидатурою на момент участі в конкурсі. Конкурс відбувається в 2 етапи: 1) подання комплекту документів до 15 березня поточного року; заповнена анкета; резюме; чітко та детально викладений навчальний проект; мотиваційний лист; сертифікат про знання французької мови; лист від французького університету; 2) співбесіда з кандидатами в період з 1 по 20 квітня. Щорічно обирається від 10 до 20 кандидатів.

2. Стипендії для роботи над дисертацією під спільним франко-українським науковим керівництвом (18 місяців, або 3 наукових стажування у Франції по шість місяців протягом трьох років).

Ці стипендії надаються студентам-аспірантам, яким ще не виповнилося 30 років і які починають працювати над дисертацією. Ці стипендії дозволяють молодим аспірантам перебувати у Франції по 6 місяців протягом 3 років з метою написання дисертації. Дисертація під спільним керівництвом може бути написана однією із мов і може бути захищена в одній з двох країн на вибір учасників проекту (аспіранта і його співкерівників). Комісія на захист формується на засадах рівності кількості науковців з кожної з країн. Конкурс відбувається в 2 етапи: 1) подання комплекту документів до 15 березня поточного року; заповнена анкета; резюме; чітко та детально викладений навчальний проект; мотиваційний лист; сертифікат про знання французької мови; лист від французького університету; 2) співбесіда з кандидатами в період з 1 по 20 квітня. Щорічно обирається до 10 кандидатів.

3. Стипендії для навчання за програмою «Копернік» для молодих економістів та інженерів

Програма «Копернік» була заснована у 1990 році за ініціативи 4 Вищих Шкіл Франції. Вона є прикладом співпраці між адміністрацією, освітою і підприємствами. Кожного року програма фінансує 12-місячне перебування у Франції 45 молодих інженерів і економістів з Центральної і Східної Європи (Болгарія, Грузія, Угорщина, Казахстан, Латвія, Литва, Польща, Чехія, Словаччина, Румунія, Росія, Словенія і Україна). Навчання триває 7 місяців (близько 500 годин), і 5 місяців – стажування на французькому підприємстві. Брати участь у цій програмі мають молоді спеціалісти, які вже мають повну вищу освіту і яким ще не виповнилося 30 років. Дуже бажано мати перший досвід роботи. Сайт програми: www.cdi.fr/copernic/programme.html

4. Короткострокові гранти для дослідників

У жовтні 2008 року Посольство Франції в Україні розпочало перший конкурс стипендій для здійснення короткострокових(1-2 місяці) наукових стажувань у Франції. Розміром 767 євро на місяць, ця стипендія розрахована на студентів та молодих науковців (до 35 років), громадян України, які навчаються в вищому освітньому чи науковому закладі України в аспірантурі чи докторантурі та мають необхідність провести дослідницьку роботу чи прослухати освітній курс у Франції (від 1 до 2 місяців). Бажано, щоб ці наукові стажування відбувалися у рамках існуючого співробітництва між освітнім та /чи науковим закладами Франції та України. Подача документів на перший конкурс до 15 грудня. Період, у який можливо планувати стажування: з 1ого березня до 30 вересня. Остання дата подачі документів на другий конкурс до 15 липня. Період, у який можливо планувати стажування: з 1ого жовтня до 31 грудня.

Посольство Франції в Україні пропонує:

I. Стипендії на навчання:

- у магістратурі (Master 2) з будь-якої дисципліни, тривалістю 10 місяців;
- в аспірантурі під французько-українським подвійним науковим керівництвом для роботи над дисертацією (три наукові стажування по 6 місяців протягом 3 років);
- за програмою « n+i » для проходження магістерського циклу навчання (24 місяці) для випускників інженерних факультетів (рівень Бакалавр / Магістр);
- за магістерською програмою COPERNIC (12 місяців) для фахівців економічної та інженерної галузей.

II. Стипендії на стажування:

- для написання кандидатської дисертації у рамках співробітництва (4-6 місяців);
- для проходження наукового стажування (1-2 місяці).

Французькі освітні та наукові конкурси 2011:

1. Проведення математичного конкурсу Спілкою математичного обчислення.

2. Конкурс на позицію постдок за темою «3D reconstruction of liquid specular object» в університеті Бургундії.

3. Університет Блез Паскаль, м. Клермон-Феран відкрив конкурс стипендій для навчання в магістратурі (другий рік M2) за спеціальністю фізика часток.

4. Конкурс стипендій досконалості Університету Сержі-Понтуаза.

За матеріалами: www.eu-edu.org, www.ifu.com.ua,
www.ambafrance-ua.org/, <http://dknii.gov.ua>

ГРАНТИ ТА СТИПЕНДІЇ ШВЕЦІЇ

Усі іноземні студенти повинні звертатися безпосередньо в університети і коледжі, в яких вони хочуть навчатися. Процедури подання заявок розрізняються залежно від статусу і національності кандидата, а також залежно від рівня володіння шведською мовою. Стипендії розподіляються Шведським інститутом (Svenska Institutet).

Програма "Вісбю" (Visby Programme)

Основною метою програми "Вісбю" (за назвою головного міста острова Готланд) є зміцнення академічних зв'язків і співробітництва між Швецією та Білоруссю, Україною, Росією. Видаються гранти трьох видів: на реалізацію проектів і налагодження зв'язків між організаціями, індивідуальні стипендії і гранти на короткострокові поїздки.

➤ Реалізація проектів і налагодження зв'язків між організаціями.

Мета - стимулювання довгострокового співробітництва між освітніми установами вищої школи. Фінансову підтримку також можуть одержати ініціативи по співробітництву в галузі освіти між академічними установами та організаціями, що працюють у сфері торгівлі, промисловості, управління, культури і засобів масової комунікації. У якості пріоритетних розглядаються проекти, націлені на розвиток економічних і політичних реформ і організаційний розвиток у регіоні Вісбю. Вітається участь жінок. Строк подачі заявок - 1 березня кожного року (на наступний навчальний рік).

➤ Індивідуальні стипендії.

Надаються на навчання або проведення досліджень в університетах і коледжах Швеції. Призначені студентам базової програми навчання, студентам магістерських програм і аспірантам. Видаються на строк від одного місяця до двох років. Програма, по якій планує вчитися кандидат, повинна бути продовженням попереднього етапу навчання. Також надаються стипендії для здійснення практичних академічних

досліджень. Обов'язково гарне знання англійської мови, обмежень за віком немає.

➤ **Гранти на короткострокові поїздки.**

Надаються ученим із регіонів, на які поширюється дія програми "Вісбю", для проведення досліджень, лекцій, участі в наукових конференціях у Швеції. Організація конференцій не фінансується. Гранти дають на строк від одного до двох тижнів. Розмір гранту розраховується з урахуванням транспортних витрат і витрат на проживання й харчування під час поїздки.

Програма стипендій для іноземних студентів (Guest scholarship programme). Представники будь-якої держави, за винятком громадян скандинавських країн, можуть подати заявку по Програмі стипендій для іноземних студентів. Ця програма Шведського інституту спрямована на підтримку студентів, які хочуть вчитися в шведських університетах (магістрів та аспірантів).

Програма «Вісбю» для кандидатських і постдокторських досліджень. Перелік країн, що беруть участь в програмі «Вісбю» для кандидатських і постдокторських досліджень дещо ширше, ніж для магістрів. Окрім Росії, України і Білорусі в нього входять Естонія, Латвія, Литва і Польща. Програма поділяється на дві групи.

Постдокторські дослідження націлені на володарів докторського ступеня (переважно отриманого не раніше 2006 року) і допускають тривалий термін перебування (від півроку до року).

Для кандидатів (PhD студентів) існує відразу дві моделі програми на вибір. Перша надає довгостроковий візит (6-12 місяців), а друга – так звана «sandwich model» - складається з декількох коротких візитів. Другий тип зручний для тих, хто не може на довго покинути свою країну.

У першому випадку стипендія виплачується за весь час навчання, а в другому лише на час відвідування країни (не більше двох візитів на рік, загальною тривалістю 12 місяців впродовж 3-х років).

За матеріалами: www.sweden.se, <http://www.si.se>

**ВЕБ-РЕСУРСИ НАЙБІЛЬШ ВІДОМИХ ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ ДЛЯ
ОТРИМАННЯ ГРАНТІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЗА КОРДОНОМ І ПРОВЕДЕННЯ
ДОСЛІДЖЕНЬ:**

1. Австрійська база даних стипендій та дослідницьких грантів: <http://www.grants.at/>
2. Посольство Австрійської Республіки в Україні: <http://www.bmeia.gv.at>
3. Магістратура з питань екології та Міжнародних відносин, Австрія: <http://www.da-vienna.ac.at/application/startseite.asp>
4. Австрійська служба академічних обмінів - аналог німецької DAAD: <http://www.oead.ac.at/>
5. Можливості післядипломної освіти в Австрії: <http://www.kursfoerderung.at>
6. Британська Рада в Україні: <http://www.britishcouncil.org/uk/ukraine.htm>
7. Програма Чівнінг (Великобританія): <http://www.fco.gov.uk/en/about-us/what-we-do/scholarships/>
8. Фонд Джона Сміта (Великобританія): <http://www.johnsmithmemorialtrust.org/web/site/home/home.asp>
9. Програма на отримання стипендії університету ім. Карен Непір, Шотландія: <http://www.accountingandfinance.stir.ac.uk>
10. Посольство Іспанії в Україні: http://www.maec.es/SUBWEBS/EMBAJADAS/KIEV/ES/MENUPPAL/SERVICIOSCONSULARESENUCRANIA/VISADOS/Paginas/visados_ucrانيا.aspx
11. Інститут Сервантеса (Іспанія): http://www.cervantes.es/portada_b.htm
12. Посольство Італії в Україні: <http://www.ambkiev.esteri.it>
13. Італійський інститут культури: http://www.iickiev.esteri.it/ПІС_Kiev
14. Стипендії Міністерства закордонних справ Італії: http://www.esteri.it/MAE/opportunita/Stranieri/20110325_STUDY_GRANTS_2011_2012_EN.pdf
15. MIB School of Management (Програми на отримання стипендії у Школі Менеджменту MIB, Італія): <http://www.mib.edu/>
16. Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні: www.kiew.diplo.de/
17. Німецька служба академічних обмінів: [http://www.daad.org.ua./](http://www.daad.org.ua/)
18. Гете-інститут: <http://www.goethe.de/ins/ua/kie/deindex.htm>
19. Програма на отримання стипендії Бундестага, Німеччина: <http://www.bundestag.de/ips>
20. Фонд Конрада Аденауера, Німеччина: <http://www.kas.de/stiftung/englisch/intro.html>
21. Система освіти Польщі: <http://www.buwiwm.edu.pl/>
22. Питання навчання та проживання в Польщі: www.studyinpoland.pl
23. Польський Інститут у Києві: <http://www.polinst.kiev.ua/>

24. Все про освітні, наукові, культурні стипендійні програми та стажування в Республіці Польща: <http://www.stypendyst.pl/>
25. Польсько-українська ініціатива «Разом»: www.pauci.org
26. Вишеградський фонд: www.visegradfund.org
27. Central European University (Магістратура у Центральній – Європейському Університеті, Програма для досліджень зі ступенем кандидата наук; (Будапешт, Угорщина)): <http://www.ceu.hu/>
28. Програми The Hungarian Scholarship Board для іноземних студентів: <http://www.scholarship.hu>
29. Посольство Франції в Україні: <http://www.ambafrance-ua.org/>
30. Французький інститут в Україні (Французький культурний центр): <http://www.ifu.com.ua/>
31. Посольство Швеції в Україні: <http://www.swedenabroad.com>
32. Інформація щодо навчання у Швеції: <http://www.studyinsweden.se/>
33. Шведський інститут (Svenska Institutet -SI): <http://www.si.se>
34. Посольство Швейцарії в Україні: <http://www.eda.admin.ch/eda/uk/home/rebs/eur/vukr/embkie.html>
35. Національний Темпус-офіс в Україні: <http://www.tempus.org.ua>
36. Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України: <http://dknii.gov.ua>
37. Детальна інформація про найважливіші гранти Європейського союзу: <http://welcomeurope.com/>
38. Європейський простір: <http://eu.prostir.ua/>
39. Проект «EdGATE» – «Освітні ворота»: www.edgate.eu.com
40. Молодіжна програма «People to People International»: www.ptpi.org
41. Програма «Песталоцці»: www.coe.int/training
42. Сайт Генерального директорату з освіти та культури Єврокомісії: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/calls/grants_en.html

ВАЖЛИВІ КОНТАКТИ:

<p>DAAD-ІС Київ Пр. Перемоги, 37 - НТУУ "КПІ" КОРПУС 6, ПОВЕРХ 2, К. 31 03056 Київ УКРАЇНА Тел./ФАКС: +380 44 406-82-69 Тел.: +380 44 406-85-41 INFO@DAAD.ORG.UA</p>	<p>УКРАЇНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИЙ ЦЕНТР БЮРО CAMPUS FRANCE НТУУ « КПІ », Пр. Перемоги, 37 (КОРПУС 6, КІМНАТА 313) 03056 Київ УКРАЇНА Тел.: +38 044 406 81 90, ФАКС +38 044 484 16 87 CAMPUSFRANCE.KIEV@GMAIL.COM</p>
<p>ІТАЛІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ Вул. Ярославів Вал, 32Б 01901 Київ Тел.: (044) 270 6223, ФАКС: (044) 279 3842 iickiev@esteri.it</p>	<p>БРИТАНСЬКА Рада в Україні Вул. Григорія Сковороди, 4/12 04070 Київ Тел.: (044) 490 5600, ФАКС: (044) 490 5605 INFO@BRITISHCOUNCIL.ORG.ua</p>
<p>НАЦІОНАЛЬНИЙ Темпус-Офіс в Україні Вул. Бастіонна, 9, пов. 8 01014 Київ Тел.: (044) 286 6668, ФАКС: (044) 286 6668 HTTP://WWW.TEMPUS.ORG.UA</p>	<p>ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ НАУКИ, ІННОВАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ України Вул. Т. Шеченко 16 01601 Київ Тел.: (044) 246 3912, ФАКС: (044) 246 3910 HTTP://DKNII.GOV.UA</p>
<p>Польський Інститут у Києві Вул. Б.Хмельницького 29/2, Оф.17 03040 Київ Тел.: (044) 2880304 ФАКС: (044) 2880304 HTTP://WWW.POLINST.KIEV.UA</p>	<p>Міжнародний фонд «Відродження» Вул. Артема, 46 04053 Київ Тел: +380 (44) 461 97 09, ФАКС: +380 (44) 486 76 29 IRF@IRF.KIEV.UA</p>

**ДОВІДНИК
«ЄВРОПЕЙСЬКІ СТИПЕНДІЇ ТА ГРАНТИ»
СКЛАДЕНИЙ НА МАТЕРІАЛАХ ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

**Укладач:
К.Е.Н., НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК
СЕКТОРУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА ГРАНТІВ
СТРЕЛЬНИК С.О.**